

Van: Inwoner Koggenland (naam en e-mail bekend bij griffie)
Aan: Secretariaat Koggenland, Griffie Koggenland
Datum: 25 augustus 2022
Onderwerp: Tuindersweijde Zuid Fase 1

Geachte Gemeenteraad en college van de gemeente Koggenland,

Recent meldde uw mevrouw van Dolder inzake opgemeld plan:
'Het is bijzonder dat er geen zienswijzen worden ingediend bij zo'n groot woningbouwproject. Mede dankzij het goede overleg met de omwonenden en het vertrouwen dat we hier samen iets moois van kunnen maken is dit mogelijk. Daar zijn we dankbaar voor.'

Wat zij met "bijzonder" precies bedoelde, bleef multi-interpretabel.
Persoonlijk vind ik het jammer dat burgers van Obdam, daar schuilt toch een aardige hoeveelheid kennis en kunde, zo weinig ophebben met het meer algemene belang. Zie bijvoorbeeld de stroom aan schriftelijke, veelal letterlijk eensluitende, " persoonlijke zienswijzen" inzake een voorgenomen situering Nieuwe Sporthal.

Ruim drie jaar geleden stuurde ik in het kader van de "doe-teams, deel Tuindersweijde, de vertraagde bijdrage in.
Het oorspronkelijk te verwachten "team Tuindersweijde" dunde al snel na aanvang uit. Twee aanmelders (in de Brink) haakten af.
De een, ondanks herhaald verzoek, zonder taal of teken; de ander omdat zij uitsluitend een bijdrage wenste te leveren voor zover kon worden voorkomen dat Tuindersweijde te dicht bij de eigen achtertuin kwam. Of we maar even wilden meewerken.
Het, zie hierna, door een individuele burger ingeleverde nogal lijvige stuk, besloeg meer dan 15 pagina's.
Helaas.
De toen dienstdoende ambtenaar meldde dat de bijdrage niet ontvankelijk was verklaard. De reden: een team bestaat uit méér dan 1 persoon; uw bijdrage voldoet derhalve niet aan het criterium "team".
Dat is waar; een team bestaat uit minimaal twee personen.
En één, is geen twee.
De achterliggende oorzaken, zie boven, en een klein herseninfarct, operatie in het ziekenhuis en de naweeën daarvan mijnerzijds, bleken verder niet belangrijk.

Tot op de dag van vandaag herinner ik mij met plezier de het algemeen belang dienende bijdrage van [REDACTED] aan het rapport.
In Obdam actief, ik woon er sinds 1986, dungezaaide kwaliteit.

Een en ander zal in een la, archief of de versnipperaar zijn beland.
Bijgaand een kopie; mei 2019. Wellicht tot nut in de nadere besluitvorming.
Persoonlijk trof mij, bij het herlezen, de de actualiteit van de inhoud.
Persoonlijk dus.

Vriendelijke groet,
[REDACTED]

Bijlage: bijdrage Team Tuindersweijde

Team Tuindersweijde
Obdam.

Definitief.

Aan Gemeente Koggenland
Gemeenteraad
Burgemeester en wethouders
Afd. Bouw en Milieu.

Per e-mail verzonden.

Obdam, mei 2019.

Onderwerp: Tuindersweijde.

Dames en heren,

Bewoners van Obdam werden uitgenodigd een bijdrage te leveren in de ontwikkeling van Tuindersweijde.

Dit is mijn reactie.

Voorwoord.

Deze bijdrage is de bijdrage van een leek.

Het ontwerpen, plannen en bouwen van een woonwijk beweegt zich buiten mijn vakgebied.

Maar wellicht dat mijn inspanning bij u een gedachte, verwondering, nieuwsgierigheid laat ontstaan die, bij nadere beschouwing, een verdere overweging waard is.

Door een stevige hik in de gezondheid, is de reactie ernstig verlaat.

Wees zo vriendelijk een hier en daar aanwezige vrijpostigheid te vergeven.

Ik wens u wijsheid en respectvolle samenwerking toe voor de vergaderingen die immer samengaan met de opdracht tot het realiseren van een toekomstbestendige woon-, werk-, recreëerwijk.

Vriendelijke groet

Team Tuindersweijde,

Voorwoord.

Individu, markt, overheid.

Waarom doen we wat we doen en waarom organiseren wij dat zo?

Economische modellen van een nationale economie, soms samengesteld uit honderden onafhankelijke, niet strijdige, vergelijkingen, gaan uit van de volledig geïnformeerde rationele beslisser(s).

Dit, samen met de invisible hand van de transparante markt, bij voorkeur volledige mededinging, zou leiden tot een optimale allocatie van productiemiddelen en output van producten en diensten. Zoals dat heet: "Het toegevoegde nut van de laatste te besteden Euro is in alle toepassingsrichtingen gelijk."

De rol van de overheid zou dienstverlenend, eventueel anticyclisch zijn.

Economen begrepen natuurlijk ook wel dat die aannames niet voor 100% strookten met de werkelijkheid, maar een betere optie werd niet aanwezig geacht. Door rekening te houden met wat ruis zou dit tot de beste thans mogelijke uitkomsten leiden.

Daniël Kahneman en Adam Tversky onderzochten, meer dan tien jaar, op basis waarvan mensen kiezen en beslissen. Een pad van twee niet direct met elkaar verbonden systemen waardoor we, met regelmaat, hardnekkig tot verkeerde keuzes zullen komen.

Hun bevindingen resulteerden o.a. in een boek: "Thinking fast and slow".

Kahneman, Tversky inmiddels overleden, ontving in 2002 de Nobelprijs voor de Economie.

Hoezeer de markt, haar flexibiliteit en herstellvermogen, imperfect zijn, bleek weer in 2008. Zonder ingrijpen van de overheid en de massale operaties van de Fed en de ECB was een kaartenhuis ingestort.

- Demografische vooruitzichten, vergrijzing, één-persoon huishoudens, voortgaande tweedeling in opleiding, inkomen, vermogen.
- Verschuiving van het machtsevenwicht in de arbeidsmarkt; de toegenomen beloning van de factor kapitaal. De ZZP-er zonder pensioenopbouw.
- De ontwikkeling van Europa intern, en extern "tussen" China en de Verenigde Staten.
- Klimaatontwikkeling, consequenties. Energietransitie, migratie.
- De opkomst van platformeconomie en –democratie.

De grensoverschrijdende problemen die zich thans aankondigen, overstijgen de kracht van individuele weerbaarheid.

De hernieuwde bewondering voor "de sterke leider" duidt op de behoefte aan een overheid die haar autoriteit in de samenleving, dat is meer dan regelproductie en dwang, herneemt.

Het komt mij voor dat de ontwikkeling van een woonwijk, Tuindersweijde, niet juist kan plaatsvinden buiten het kader van wat hierboven is geschetst.

Bouwen voor nu en de toekomst.

Wij zijn allen Newtonianen die, gelijk Newton, worstelen met het fenomeen zwaartekracht. We denken en voelen in: ruimte (zelf leeg maar gevuld met), tijd (van verleden naar toekomst en afstandelijke gelijktijdigheid) en losse deeltjes.

De quantummechanica en de relativiteitstheorie, niet dat ik daar veel van begrijp, impliceren:

- deelbaarheid is eindig.

Beneden de minimumschaal van een deeltje (Plancklengte) is niets, betekenisloos.

- interdeterminisme.

Het verleden bepaalt niet ondubbelzinnig de toekomst.

Regelmaat, ook strikte regelmaat, is slechts statistische kans.

- relationaliteit.

Alle gebeurtenissen in een systeem zijn uitsluitend interactie met een ander systeem.

De overeenkomst tussen de wereld van het kleine en het scheppen, inrichten van bijvoorbeeld Tuindersweijde lijkt mij overweldigend.

Want een weg wordt de straat en een huis de woning eerst nadat mensen met de stapel stenen een verbinding aangaan. Net zoals een mens zonder huis tenslotte ontmenselijkt.

Drie hoofdlijnen bij ontwerp/realisatie van onze woning en tuin (2004 – 2006).

1. zelfredzaam oud worden in een flexibel ingedeeld, zo klein mogelijk ruim eigen huis.
2. weerstand aan klimaatwisseling.
3. reductie CO₂-uitstoot energieverbruik.

Ook nadien bleef het klimaat- en energievraagstuk mijn belangstelling houden.

Ongeveer 10 jaar geleden bezocht ik, in Rotterdam, een manifestatie van architecten.

In een van de zalen hingen, groot en klein, afbeeldingen van, woningen, scholen, kantoren. Gebouwen, honderden.

Plaatjes. Van buitenkanten. Steeds weer buitenkanten.

Kleurstelling: het contrast.

Artistiek ranke boompjes. De straat zo breed. Zon, rust ruimte.

Geen fietspad te bekennen.

Speelveld voor de jeugd: afwezig.

Huis/tuin een twee-eenheid; geen tuinplan te bekennen.

Nergens de zoveelste schutting en volle parkeervakken.

Vraag? Aanbod!

Er is natuurlijk niks mis met een fraaie gevel, een fraai blok.

Maar wel met de architect die zich beeldhouwer, kunstenaar waant. De ruimte opeist.

Er is niks mis met het opentrekken van een la met bestektekeningen van eerder gerealiseerde projecten.

Het is een startpunt: voorradige kennis, eenvoudige calculatie.

Maar daarna niet stoppen.

Gelijk de atleet, de verspringer. De balk uitgestapt, blijft hij na de aanloop daar niet steken, maar wil er zo ver mogelijk bij vandaan.

Toekomstige bewoners, wonen, lopen, zitten, eten en slapen grotendeels binnen.
Sommige van hen moeten nog geboren worden. Sommigen zullen alleen achterblijven.
De tuin is elke dag het onlosmakelijk buitendeel van hun binnenruimte.
Die woning, tuin, auto zijn de aangrenzende dingen voor hun burens.

De definitie van een woonwijk zou moeten zijn: een verzameling van mensen in verschillende levensfasen die daar, samen en individueel, ook in de toekomst wensen te (blijven) wonen, recreëren, bewegen, slapen, vertrekken, vestigen.

Daartoe behoeven zij gezonde omgevingsvariabelen, voorzieningen, doelmatige infrastructuur. En ja, ook woningen; levensfase- en ontwikkelingsbestemde woningen.

Zo een woonwijk bestemdigt, in de tijd, de wens, de vraag, om in die wijk, in dat huis te mogen wonen.

Het belang daarvan voor de lange termijn ontwikkeling van de plaatselijke economie (werkgelegenheid, bedrijvigheid), kan niet worden overschat. Dat geldt met name voor de kleine kernen zoals Obdam.

(Voor de goede orde: vraag is iets anders dan momentaan buikgevoel)

De praktijk is het tegenovergestelde.

- ontwerp/realisatie: niet door bewonersvraag maar door aannemersaanbod gestuurd.
- de minimum eis (bijv. Bouwbesluit) is maximum streefniveau.
- energietransitie, klimaatwisseling, zijn nimmer echt een serieus aandachtspunt.
- externe effecten, beslisser/genieter/betaler: geen aandachtspunt.
- de (plaatselijke) overheid ontwijkt, wegstijgt, haar meesturende invloed.
- het is onbegrijpelijk hoeveel aanwezige kennis wordt genegeerd.

Bestemmingsplan. Beeldkwaliteitsplan.

Stedenbouwkundig plan getekend.

Folders: artist impressions en de obligaate juichende teksten.

Huizen verkopen uit de folder.

Daarna op de daartoe bestemde locatie huizen bouwen, wegen en leidingen aanleggen.

Door het creëren en in stand te houden van (regionale) schaarste, is opgeleukte eenvormigheid en belegen traditie toch verkoopbaar, worden winkeldochters voorkomen.

Dat mag met de kennis van nu zo niet doorgaan.

We moeten stoppen met het herhalen van woningen en wijken die voldoen aan (te traag) aangepaste achterhaalde centraal bedongen en opgelegde kaders.

En weerstand bieden aan hypes.

Want anders bouwen we vandaag (klimaat, milieu, energie, vergrijzing, inkomensverdeling) voor de leegstand van morgen.

De dynamisch omgeving; er zijn geen dingen; alles is relatie.

- Omgevingsvariabelen.
- Het klimaat.
- Energietransitie.
- Migratie.
- Het gezin en de behoefte aan alternatieve woonvormen.
- Vergrijzing.
- De trek naar de grote stad.
- De economische weerbaarheid van kleine kernen.
- Economische herschikking op mondiaal en regionaal niveau.
- Clusters met wereldmacht; platformen, big data.
- Robottisering, automatisering.
- Herschikking rol markt en overheid.

Omgevingsvariabelen: Ruimte, stilte, schone lucht, temperatuur en neerslag, infrastructuur.

Ruimte.

Van alle rechthoeken heeft het vierkant, bij gegeven omtrek, het grootste oppervlak. Dat zet zich (inhoud/oppervlak) door naar de kubus. Maar ruimte is meer dan $l \times b \times h$, vierkante of kubieke meters.

Ruimte heb je in soorten. Ruimtesoorten zijn gedeeltelijk onderling substitueerbaar.

- Meetbare en gevoelsruimte.
- Verhoudingen. Gulden en zilveren snede scheppen ruimte.
- Hoger dan nodig bouwen, vernielt ruimte.
- De kleurtheorie, kleur en ruimte. Zie bijvoorbeeld: "Kunst en kleur" van Johannes Itten. Itten gaf rond 1920 les, kleurenleer, aan het Bauhaus. In 1965 ontving hij de Sikkensprijs voor de integratie van kleur en ruimte.
- Ruimte is verbonden met rust.
- Het ritme van de knotwilgen langs de sloot. Ruimtelijn.

Objecten in de ruimte geplaatst, verdelen de ruimte in stukken.

Voldoende ruimte is goed, meer is niet nodig. "Net effe" te krap is een ramp.

Dat geldt voor de kamer, de woning, de tuin, de garage, de straat, de wijk, zoals voor het bed. Korte termijn prijsvoordeel waar je 10 - 100 jaar last van hebt.

De tweezits bank is 90% van zijn tijd een (te) grote stoel.

Een kamer van 5x5 (omtrek 20) is weldadig gevoelsruimer dan 7x3,60 (omtrek 21,20).

Schuttingen vernielen de buitenruimte; hagen verlevendigen de ruimte.

Caravan bouwers weten hoe dat moet. Zij weten waar een centimeter wel en waar een centimeter niet nodig is. Zij realiseren op 4,5 x 2 meter, een voor het gebruik/gevoel weldadige ruimte.

Ga beiden tegelijk door de caravan bewegen, van lopen is geen sprake, en de ruimte is weg, alles is te krap.

De Bouw doet dat anders. Die metselt er, "kost bijna niks", een metertje bij.

De openbare ruimte is van ons allemaal. Het is ook taak van de overheid om individuen duidelijk te maken dat de openbare ruimte geen privé bezit kan zijn.

Van wie is de weg?

Berg je als fietser, wanneer de weg aan de auto is gegeven.

Berg je als voetganger, wanneer het voetpad vervolgens door de fietser wordt geclaimd.

Berg je als bezoeker wanneer bewoners geen garage maar een berging hebben, met een "eigen" parkeervak, soms twee, buitengaats.

De bezitter gedraagt zich als de eigenaar.

Het is de taak van de overheid er op toe te zien dat fietsroutes aanwezig en alsdan nevenschikkend, niet ondergeschikt, aanwezig zijn.

Gelijk we een A7 en A9 hebben: een paar strategische snelweg fietsroutes door Obdam.

En handhaaf.

De "transparante ring", van een beeldkwaliteitsplan (hagen, geen schuttingen), is een kwestie van uitleggen en, zo nodig, handhaven.

De gedoogde schutting van de een is de opgedrongen schutting van de ander.

Achtererf (zie de uitgeholde definitie) maximaal 50% bebouwen?

Bouw zo klein mogelijke woningen die voldoende ruim zijn.

Daartoe behoeft een woning efficiënte zicht- en looplijnen.

Bouw meer vierkante woningen.

10x10 of 7x14,25? Gelijke ruimte. Verschil in omtrek: 3 meter. Drie meter minder muur.

Bij 500 woningen 1,5 kilometer minder muur (lengte).

Bij 3 meter dakgoothoogte: 4500 m² minder muur.

Bij 6 meter dakgoothoogte; 9.000 m² minder muur.

Lager en met minder omtrek bouwen, betekent bovendien: minder materiaal (productie, vervoer, opslag, verwerking), energiezuiniger (verwarmen/koelen), minder opslag van zomerwarmte overdag (afgifte in de nacht), minder verlies aan winterkou, meer verkoelende natuurlijke doorstroming, meer ruimte voor woningisolatie en/of buitenruimte/groen.

En het bevordert de stilte.

Anticipeer op uitbreiden woning: sla een paar strategisch geplaatste extra heipalen in de grond (optie bij de verkoop). Kost een habbekrats.

Voorkomt het scheefzakken van op staal gefundeerde bebouwing. (Zie KCAF)

Handhaaf dakgoothoogte op 3 meter.

Herzie de standaard "kleur" voor dakpannen (zwart).

Elke achtertuin groot genoeg voor de schaduw van een kleine boom.
Elke woning/tuin: verplicht drainageplan onderdeel van de bestektekening (bruikbare ruimte).
Elke woning een ondergrondse opslagbuffer/overloop van regenwater (semi-afkoppelen en handhaven boom in hete zomer).

Een ruime entree en een 10 cm. bredere gang maakt het huis bij binnenkomst "ruim".
Trap naar boven 5 -10 cm breder; elektrisch aansluitpunt traplift in trapkast voorbereid.
Efficiënte loop- en zichtlijnen in de woning en naar buiten. Rust geeft ruimte, lopen maakt krap. Inefficiënt lopen maakt haast. Haast maakt krap.
Nimmer de wasmachine/droger op zolder.
Zolder kleiner; garage veel groter.
De eigen auto parkeren op eigen erf of in de eigen garage. Het voorkomt dat, ten kosten van de ruimte voor een fietspad, parkeervakken, zonder WOZ-bijtelling, door "buitenstallers" in permanent bezit worden genomen.

Grootte van de slaapkamer = oppervlak kamer minus de "losse" kledingkasten.
De Master bedroom? Wat een onzin. Gewoon ondeskundig ingedeelde woning. Wel master stofzuigen, maar tijdens de nacht doet iedereen zijn ogen dicht.
Toilet boven? Niet in de badkamer. Dat kost geen ruimte, maar scheidt ruimte.

In Polderweijde is ruimte verkwanseld; onevenwichtig verdeeld, vergeten ruimte te maken, voorgeschreven respect voor ruimte niet gehandhaafd.
Zie bijvoorbeeld de aanvulling van Waterland, de invulling van het laatste kwartje en de aansluiting daarvan op de Braken.
Uit het stedenbouwkundig plan (2003) blijkt dat de architect er toen al geen raad mee wist.
Laten we een slim-ruim Tuindersweijde bouwen.
Stel niet een ondergrens, maar een bovengrens aan de kubieke inhoud van een woning.

Dan houden we ruimte voor ruimte over.

Ruimtevernielers Laan van (aansluiting) Meerweijde (enkele voorbeelden):

- te krappe rotonde wordt dring vóór- en racerotonde.
- tuin met wie-wil-daar-zitten-muur bijkans op de rijweg.
- zonder structuur en ritme, paaltjes, drempels, oplet-situaties bij de vleet.
Je komt ogen en reactiesnelheid te kort. Mentale haast vernielt ruimte.
- hoe moet een zesjarige daar veilig fietsen? Dat wordt brengen met de auto.
- te korte parkeervakken.
- ingang hoogbouw op Tulpenburgh ipv op Laan van Meerweijde: 22 zinloze parkeervakken
- parkeervak bij woningen waardoor fietspad afwezig of aan overzijde LvM.

Zo pers je een ruimte uit gelijk een citroen.
Het zal aan wetgeving voldoen, we vinken af, maar het resulteert in ruimte fragmenteren en vernielen.

Ruimte is meer dan m2 alleen.

Stilte.

Niets is eenvoudiger dan het vernielen van stilte.

Stilte is niet: "geen geluid".

De decibel is onvoldoende maatstaf voor geluid.

Stilte heeft tijd nodig.

Zoals, wanneer de laatste tonen van het orkest wegsterven, de stilte wordt verscheurd door al te haastig applaus.

Stilte heeft geluid nodig. Spelende kinderen, een gesprek dat langs loopt, de wind door de bomen, vogels, de regen op het dak.

Driedubbele ramen scheppen daarom geen stilte, maar veroorzaken geluidloos.

Alleen al daarom zijn de gehanteerde geluidscontouren, de gekozen meetmethode en de bijbehorende kunstgrepen om binnen voorgeschreven normen te blijven, ontoereikend.

Bomen dempen slechte geluiden en scheppen rustgeluid.

Stille nacht, heilige nacht. Zo waar.

(Schiphol, zondagsrust, avondrust, tuinfeesten, de balansventilatie, de buitenkast van de luchtwarmtepomp, de uitgaande kroeg die om 02:30 langskomt)

Schone lucht.

Luchtverontreiniging (LV).

Anders dan beweerd:

- wordt in Nederland LV, kwalitatief en kwantitatief, te grofmazig, en ook nog fout "gemeten".

- is door menselijk handelen veroorzaakt fijnstof het nieuwe asbest.

- is de jaarlijkse uitstoot van fijnstof door houtkachels gelijk aan die van het wegverkeer.

Houtrook veroorzaakt hart- en vaatziekten, herseninfarcten, luchtwegziekten en kanker.

Fijnstof veroorzaakt een erfelijk overdraagbare verandering van erfelijk materiaal.

De verbranding van 1 kg hout in een goedgekeurde (!) moderne houtkachel stoot net zo veel fijnstof uit als een vrachtwagen per 350 km. Een halve dag rijden.

De terraskachel scoort nog beroerder (1.000 km.) door de lagere verbrandingstemperatuur.

Bovendien de pijp op adem-hoogte.

Alle leeftijden die in een wijk met houtkachels wonen, zullen daar de prijs voor betalen.

Indien houtstokers vandaag verplicht worden om voortaan 5% van de door henzelf geproduceerde rook binnenshuis af te voeren, sluiten zij morgen hun kachel af en hun cv-ketel weer aan.

Houtkachels CO₂-neutraal?

Verstandig, met goed opgeslagen droog hout stoken?

Niet stoken bij weinig wind en mist?

Zie ook de gemanipuleerde laboratorium "testen" van houtkachels. De stookmethode, de extrapolatie van deeltrajecten.

Hoe lang blijven we nog in houtstooksprookje geloven?

Weijdemeer: intensieve veeteelt.

We wandelden. Dat werd 100 meter hoesten.

We reden er op een avond langs; de kenmerkende stank sloeg de auto binnen.

De externe effecten meegerekend, is de intensieve veeteelt een verlieslatende bedrijfstak.

Eigenlijk gewoon failliet.

Elk jaar overlijden in Nederland, volgens de Raad voor de gezondheid, duizenden mensen voortijdig door fijnstof. (omdat dat dramatisch is en 30 minuten eerder ook voortijdig is, wil ik dat rekensommetje wel eens zien). Maar recent meldt het RIVM dat de omwonenden van houtkachels gemiddeld een levensjaar inleveren.

Wereldwijd (WHO, Lancet, Universiteiten, RIVM, GGD) wordt, resultaat van wetenschappelijk onderzoek, gewaarschuwd voor de, ook genetisch overdraagbare negatieve gevolgen van luchtverontreiniging (afname gezonde levensjaren, levensvreugde, leerprestaties, productieverlies, zorgkosten).

Een recent rapport van de OESO, sterkte/zwakte analyse landen, meldt expliciet de slechte luchtkwaliteit in Nederland als een zwakte binnen onze verder sterke economie.

Fijnstof bestrijden met bomen, groene daken? Onjuist, sterk overschat, te kort door de bocht. Bomen houden stof vast, verkoelen, breken de wind, delen een ruimte in, bevorderen biodiversiteit.

Windgevoeligheid. De boom breekt de wind, niet andersom. Let op uitstoot van de boom (studie stad Berlijn).

Een ruim dorp met schone lucht kan een geliefde vestigingsplaats worden/zijn/blijven.

Ontmoedig houtkachels aan alle kanten.

Haal het expliciet gedogen van (houtgestookte) terras- en tuinhaarden eindelijk uit de APV.

Dat zal:

- recht doen aan het "de vervuiler betaalt" principe.
- gemeentelijke zorgkosten reduceren.
- de vraag naar vestiging in de gemeente, bouw en verkoop van woningen positief beïnvloeden.
- de werkgelegenheid en bedrijvigheid(kleine kernen) door toegenomen vraag, stimuleren.

De beste manier van schoonmaken, is voorkomen dat het vuil wordt.

Temperatuur.

De sterk verbeterde isolatie en kierdichtheid van woningen, de mildere winters en de warme zomers.

Verwarmen, koelen, ventileren. Er is een wereld te winnen.

De beste manier van de woning koelen, is voorkomen dat het te warm wordt.

Dat geldt ook voor verwarmen: koud worden voorkomen.

- De klimaatwisseling en temperatuur. Het KNMI voorspelt hetere, drogere zomers.
- Meer en heftiger hoosbuien.

- Bebouwde wijken: warmte-eiland. (+5graden).
 - Hoger bouwen bevordert de instraling/opslag van warmte en belemmert de uitstraling.
 - Donkere kleuren slaan warmte op gedurende de dag, stralen IR uit in de nacht.
 - Heel lichte kleuren, reflecteren, verwarmen de dichtbebouwde omgeving.
- Nieuwe trend: pikzwart garagepad. Bloedheet in de zomer. We lekker onkruidvrij.
- Het groene (sedum) dak, maakt de ruimte, ondanks de mythe, niet koel, maar warmer.

Onbegrijpelijk dat het koelen van de woning, niet werd (wordt?) meegenomen om de energiecategorie van het ontwerp (A, B, enz) te bepalen.
(Inmiddels NTA8800 en BENG met expliciet de erkenning van de doorslaggevende rol van de bewoner vwb. het energieverbruik en de CO2-uitstoot).

Neerslag.

Het KNMI voorspelt meer en heftiger hoosbuien.

Het gemeentelijk rioleringsplan meldt, wegens de beperkte capaciteit van het riool, "Het accepteren van een bepaalde mate van hinder of overlast door bewoners lijkt hierbij onvermijdelijk. "

Echter:

- Tijdelijke opslag regenwater per wooneenheid/buurt/wijk.
- Voorraadvat in de tuin (heien).
op/in eigen terrein. Benutten om de beplanting/ kleine boom met grote kruin in de droge zomer water te geven.
- Drainageplan verplicht onderdeel van bouwvergunning.
- Watergang in/door/rond de wijk. (recreatie, diversiteit fauna en flora)
- Onderzoek de mogelijkheid van een PV-aangedreven circulair stelsel van watergangen door/ rondom de wijk Tuindersweijde met een aanvoer/overstort van/naar Weijdemeer.

Energie en energietransitie.

De energiecrisis.

Crisis? We zwemmen in de energie.

Probleem:

- Verwarring door: stroomgrootte versus voorraadgrootte.
- Beschikbaar productie-oppervlak en aanpassingsbereidheid zijn beperkt.
- Reboundeffect.
- " Recht" op permanente levering (100% van de behoefte).
- het onzinnige gevecht van stroom versus gas.
- transitie mag/gaat(bijna) niks kosten want dat is politiek onhaalbaar (zeggen ze).

Grootschalige toepasbare technieken om, in Nederland, CO2-arme energie op te wekken staan, uitgezonderd windenergie, in de babyslofjes/kinderschoenen.

We hebben behoefte aan vermogen (exergie); de algemene term “energie” is veel te vrijblijvend.

We hebben behoefte aan een kolen/olie/gas/hout/uranium vervangende energiedrager.
Batterij, vliegwiel, condensator, stuwmeer, thoriumreactor en daar is ie: GAS(!).

Decentraal energie opwekken en opslaan.

De windmolen

Het zonnepaneel.

De accu.

De Batolyser.

Waterstof- en biogas.

Het groene dak.

De windmolen in de wijk en/of op eigen erf? Eerder met u besproken.

Het is een dermate slecht idee dat ik er geen woorden meer aan vuil maak.

Het zonnepaneel? Het raam!

Het nu verkrijgbare, nagenoeg elk dak ontsierende, zonnepaneel zet, onder zelden aanwezige optimale omstandigheden (laboratorium), de zonne-energie voor 20% om in elektriciteit.

Gedurende de vier wintermaanden, wanneer de elektriciteit behoefte van gezinshuishoudens het hoogst is, wordt 13% van de jaarproductie gerealiseerd.

Gedurende de nacht is de opbrengst van het paneel nul.

Op voorwaarde dat alleen slimme apparaten (koelkast, warmtepomp, wasmachine, droger) worden aangesloten op (en kunnen communiceren met) een aanwezige slimme elektriciteitsmeter, zal 20% van de eigen jaarproductie door eigen vraag worden gebruikt.

De overige 80% wordt op het openbare net geloosd en op een ander tijdstip van het net getrokken. Tenzij het wordt opgeslagen in een **thuisaccu met voldoende capaciteit**.

Onbetaalbaar. Circa €50.000,-

Niemand doet dat.

Nul op de meter is onzin; dubbel op de meter is de juiste uitdrukking.

Dat de (m.i.idiote) salderingsregeling niet zou worden gehandhaafd, kon ieder, van meet af aan, op zijn vingers natellen. Eigenaren van zonnepanelen hebben het stroomnet niet minder, maar juist meer nodig. Het lijkt mij redelijk dat daar een navenant prijskaartje aan hangt.

Het thans aangeheven miskennende gehuil daarover is misplaatst.

Want: als de zon niet op onze panelen schijnt, willen we wel, 100% zeker, 100% stroom.

Toen minister Kamp het einde van de lopende regeling aankondigde, regende het 134 protesten op de website van de Vereniging Eigen Huis.

Van de 134 verontwaardigd protesterenden had één persoon nog aandacht voor “klimaat, groen en milieu” De rest, 133 dus, had het uitsluitend over de eigen portemonnee. Recent onderzoek van het CBS bevestigt dat het merendeel van de Nederlanders niet voor het milieu, maar voor de portemonnee kiest.

Hoewel anders wordt beweerd, is de combinatie wind/zon nog meer onbeheersbaar.
“Waait het niet, dan schijnt de zon wel”. Zou je willen. Niet dus.

Aan een energievoorziening die gemiddeld voldoet, heb je niets. Gelijk dat geldt voor een dijkhoogte ten aanzien van de gemiddelde waterstand. De piek is de norm.

Voor elke punt op aarde, voor elke minuut van een dag, is vast te stellen hoe hoog de zon staat. Dat geldt ook voor Obdam.

Isolatieramen zijn de beste zonnepanelen op de markt.

Ze zijn circa 4-5 keer efficiënter dan hun huidige PV-broeders. Ze kosten in aanschaf minder dan de helft, behoeven een fractie voor onderhoud, gaan minstens zo lang mee en je hebt ze toch al nodig (direct costing!).

Bovendien behoeven ze geen verzaamd elektriciteitsnet en handhaving van een overcapaciteit aan snel schakelende gestookte centrales.

Waarom niet ...?

Nadenken, rekenen en taakstellend doen gezien de consequenties van recente en aanstaande zeer warme zomers. Die van 2018 de laatste.

De salderingsmethode is iets niet willen, namelijk het overschot aan zelf geproduceerde stroom zelf benutten..

En we willen wel.

We ontwerpen een dynamisch model.

Hoeveel raam heb ik nodig in deze woning(zonligging, isolatie, kierafdichting, indeling binnen, kleurstelling, beoogde zonwering), om tot een optimale energievraag/productie te komen (verwarmen/koelen).

Natuurlijk heeft het zonnepaneel en/of de powerwindow) toekomst.

Maar dan wel de aanstaande generatie. Die zet niet 20, maar 30-35% van de zonenergie om in elektriciteit.

En dan geïntegreerd in een individueel aanpasbaar woningconcept.

Oriëntatie, verwarmen, koelen, ventileren, ruimte, (kleur?) zicht- en looplijnen zijn geen losse aspecten maar vormen, kruiselingse elasticiteiten, één samenhang.

Het lijkt mij niet al te moeilijk daar een hanteerbaar rekenmodel voor te maken.

De vraag is: willen “we” die cultuuromslag omarmen? Nastreven, bereiken, afdwingen?

Of is herhalen de heilige norm.

De Warmtepomp.

- De brijn/water **bodem-warmtepomp** met vloerverwarming en plafondkoeling regeneert de bodemwarmte in de zomer met de energie geleverd door zonnepanelen op eigen dak.

Prettige bijvangst, nooit naar de COP kijken, verbeterde SPF.

- Verwarmen en koelen met een **luchtwarmtepomp**, is symptoombestrijding van voorafgaande voor verbetering vatbare keuzes.

- De luchtwarmtepomp is gewoon een airco. Maar dat klinkt ouderwets en niet groen.

- Huidige subsidie maakt haar populair bij kopers en dus verkopers.
- Subsidie van de overheid = medeburgers.
- De luchtwarmtepomp wordt, ten onrechte, een goedkoop en groen alternatief voor de cv-ketel genoemd. Het kastje zelf is relatief simpel te installeren.
- Goed functioneren van een WP vereist een extreem geïsoleerde woning met LT VV.
- Benut de energie in de afgevoerde ventilatielucht voor het opwarmen van water(vat).

Wanneer de buurman zijn huis koelt met een luchtwarmtepomp, verbruikt hij energie om het teveel aan warmte in zijn woning geforceerd te lozen op de buitenlucht. Die verder opgewarmde buitenlucht, uw omgevingslucht, is uw ventilatielucht.

De buitenunit van de koelende warmtepomp blaast warme lucht en geluid; ook gedurende de nacht.

Waardoor uw gratis, en “nul op de meter”, natuurlijke ventilatie, open raam, onmogelijk wordt. Zodat ook u besluit ... enz. enz.

Diezelfde luchtwarmtepomp van uw buuren koelt in de winter uw al koude buitenlucht verder af om de woning van de buurman op temperatuur te houden, eventueel zijn warme douche mogelijk te maken.

Die extra koude (uw) ventilatielucht verwarmt u vervolgens vóór omdat u uw woning niet met lucht van 10 graden onder nul wenst te ventileren.

Hebben we het nog even niet over inversie en weinig wind.

Een woning energiezuinig verwarmen en koelen is iets anders dan een kastje aansluiten.

Het groene dak.

Het groene dak verkoelend? Toekomstmuziek.

Het groene dak in de huidige vorm en uitvoering werkt temperatuurverhogend tov. witte kiezels (univ. Wageningen).

De schaduw van een kleine boom met brede kruin brengt, naast andere voordelen, meer koelte dan de grootste parasol. Alleen al daarom zou een tuin op west/zuid, voldoende groot moeten zijn om minstens één zo'n boom harmonieus te kunnen planten.

Meer bomen in tuinen betekent automatisch meer bomen in de wijken.

Fraaiër, koeler, minder stof, sneller herstel, minder (na) zorgkosten, meer diversiteit.

De energetisch goed georiënteerde, icm. doorgerekende (vensters) en superieur geïsoleerde (Bouwbesluit+) “kleine” woning.

De voldoende grote “bijkeuken” (wasmachine, droger, warmtepomp wordt de voor toekomstige ontwikkelingen aanpasbare technische ruimte. Zij ligt naast de keuken en onder de badkamer.

Deel bijkeuken voorbereiden op doucheruimte bij geheel beneden wonen.

Flexibele zonwering buitenzijde woning.

De bodemgebonden warmtepomp in combinatie met voorraadvat (warmteopslag), zonnepanelen (ivm vnl. koeling) en aangesloten op smart grid.

De toekomstbestendige drainage, wateropslag/afvoer en tuinen resulteren in wijkdrainage, wijkopslag en wijk tuin.

Onverslaanbaar voor eigenaar en buurtbewoners.

De kracht van Obdam: koel en zacht (!) gelegen tussen IJsselmeer en Noordzee.
Sterk openbaar vervoer naar Alkmaar/Hoorn, Haarlem/Amsterdam.
Binnenkort is Heijmans klaar.
Voldoende en blanco ruimte aanwezig om efficiënt ruim en groen te bouwen.
Hoe moeilijk kan het wezen om dit gouden woon- en vestigingsklimaat aan particulier en bedrijf te verkopen?

Waterstof(gas) en biogas.

Echt groen (bio)gas.
Met vergisting van in Nedeland voorhanden landbouwafval kunnen we voldoende gas produceren, om na bewerking ("opwaarderen"), alle huishoudens in Nederland op het gas aan te sluiten.
Eenvoudig en energievriendelijk te transporteren via het aardgasnet.

Waterstofgas: H₂, Ons kleinste molecuul.
Grijze waterstof, blauwe waterstof, groene waterstof.
Groen eenvoudig te maken. Met enige aanpassing, te transporteren door een buis/buisje.
Desgewenst na splitsing van water (kost energie) weer samen te voegen tot water (levert energie).
Transport van H₂ door leidingen is energie vriendelijk. (versus elektriciteit).

Nadeel: groen gas maken is duur.
Alleen al de productiekosten van groen biogas zijn net zo hoog als de huidige consumentenprijs van aardgas (all in).
Waterstof is enigszins lastig. Kleine moleculen vinden veel dingen "poreus".
Opslag, door samen te persen, of door afkoeling vloeibaar te maken en te houden, kost veel energie.
De energiedichtheid van waterstofgas is geringer dan van aardgas.
Maar we hebben wel een prima aan te passen aardgasnet.
Overstappen op alleen stroom maakt kwetsbaar. Afhankelijk van buitenlandse verstrekkers, want de hoeveelheid energie die we nodig hebben gaan we zelf niet met wind en zon, meestoken enz. produceren. Dit, nog afgezien van het opslagprobleem.

En al helemaal niet als ons wagenpark op de accu gaat.
Ons wagenpark bestaat uit 9 miljoen auto's
Ongeveer 1% daarvan is 100% elektrisch. De Tesla de meest verkochte (subsidie).

En al helemaal niet als de Warme Golfstroom haar pad verlegt.

De juichende berichten ten spijt, is de thans geproduceerde jaarlijkse hoeveelheid "groen gas" een verwaarloosbare fractie van ons jaarlijks verbruik (circa 1%).
De kreet: "van het gas af" is, alleen al daarom, dat wat het is: een kreet.

En toch moeten we nadenken over, de mogelijke ontwikkeling inschatten van:
decentrale productie van waterstofgas, (nieuwbouw)wijk/woning (?), en transport door het bestaande/aangepaste aardgasnetwerk, cq. nieuw aan te leggen netwerken op kleine schaal.

De ontwikkelingen zijn net begonnen. Kernfusie is niet meer dan de hoop dat het ooit eens zal lukken. En wellicht is die hoop niet meer dan vervlogen verwachting.

We hebben onvoldoende tijd om op de oude voet door te gaan en tegelijk de opwarming van de aarde en de consequenties daarvan, binnen betaalbare grenzen te houden.

Ook kunnen we ons niet permitteren voor de invulling van zo'n primaire behoefte als energie afhankelijk te zijn van een vreemde verstrekker.

De prijs en besteedbaar inkomenverstoringen die dat met zich mee zou brengen, gaat de capaciteit en de rekbaarheid van ons verdienmodel, zowel nationaal als in privé, te boven.

Tuindersweijde van het gas af?

Anticipeer op een nabij toekomstig smartgrid van en met slimme elektriciteitsmeters en gasmeters.

Investeer.

De rente is laag, de afschrijvingsperiode is 50 jaar. Een vriendenprijsje voor het miniseren van voorzienbare risico's.

Technische ontwikkelingen.

- De brandstofcel. Klein, te verbeteren bestaande techniek, flexibel, krachtig.
- De batterij. Onvoldoende capaciteit. Ondanks de spectaculaire prijsdaling veel en veel te duur.
Mogelijk inzetbaar om spanningsverschillen op het net te nivelleren.
- De Battolyser. Nieuwe, veelbelovende techniek uit Delft. Robuuste uitvoering. Lange economische levensduur. Flexibel.
- Windmolen. Schaalvoordeel: hoe groter hoe beter.
De grote windmolen heeft haar optimale uitvoering/opbrengst inmiddels benaderd.
De "kleine" windmolen, 12-20 meter hoog, rotordiameter 2,5-5 m. is energetische onzin.
Een nog kleinere windmolen in de bebouwde omgeving is een gedrocht. Netto geleverde energiena (nagenoeg) nihil dan wel negatief.
- De slimme meter. Wat we nodig hebben is een slimme gecombineerde gas/elektrameter.
- De heatpipe.

Het gezin en alternatieve woonvormen.

In 2030 zal 40% van de huishoudens uit één persoon bestaan (PBL).

De concentratie daarvan vooral in de grote steden, maar de plattelandskernen zullen zich niet aan die trend onttrekken.

Oorzaken:

- alleen wonende jongeren (studenten).
- partner overleden senior
- ex-en.
- Knarrenhof; niet alleen gevraagd door oude knarren.

Die hebben allemaal behoefte aan ruimte, stilte en schone lucht.

En een efficiënte (fiets)verbinding met station, school, sportaccommodatie en dorpskern
Maar niet aan een flinke gezinswoning/kinderen, en een grote tuin.

Die hebben gezien hun één inkomen situatie en beperkt beschikbare tijd, behoefte aan
vermijding kosten (energie/onderhoud, WOZ, verzekering) en schoonmaak- en
tuinwerkzaamheden.

Die hebben soms behoefte aan domotica.

Vergrijzing.

Het is verleidelijk om te veronderstellen dat senioren vrij makkelijk verleid kunnen worden om
hun woning in te ruilen voor een gerieflijke moderne, eventueel kleinere variant.

Maar dat gaat moeizaam.

Senioren zijn gehecht aan de woning waar ze zoveel jaar lief en leed hebben gedeeld.

Hun woning is meer dan een stapel stenen waarbinnen het droog blijft. Het is hun leven.

Senioren verhuizen niet snel. Ze zijn honkvast.

De belangrijkste voorwaarde om toch te verhuizen: dicht in de buurt van de vertrouwde oude
woon omgeving kunnen blijven.

Clusters met wereldmacht; Big Data.

De historie:

Woningen: te lek voor weer en wind.

Woningen: te lek voor geluid.

Woningen: te lek voor verwarming.

Woningen: te geïsoleerd voor koelte

Woningen: te lek voor Big Data.

Individueen en MKB massaal manipuleerbaar.

Tenslotte.

- Miniseer de kwetsbaarheid in primaire levensbehoeften en voorwaarden van rijk leven.

Dat voorkomt armoede, onvoorziene herverdelingsvraagstukken, sociale onrust en
economische onderprestatie.

- Wanneer een woonwijk van het aardgas af gaat en er keuzes gemaakt worden voor
alternatieven, zoals warmtepompen of biogas, moeten bewoners serieus worden betrokken.
Gemeenten moeten hier uiterlijk in 2021 duidelijkheid over geven. (Klimaatpakket VEH).

- Een voorstel om cv-ketels te verbieden gaat niet door. (VEH).

- Is er een overweging geweest om het sportcomplex ten noorden van de spoorlijn te
verplaatsen naar Tuindersweijde en de daar vrijkomende grond te benutten voor
woningbouw? Zo ja, kan de Dorpsstraat het toegenomen verkeer aan?

De voorstellen.

Algemeen:

- pak gebrekkige kwaliteit verbinding naar de kust aan.
- verbeter verbinding Enkhuizen – Obdam, mankerende overstap Hoorn, (NS).
- verhoog frequentie Obdam – Amsterdam (NS).
- Draag bij aan aantrekken hoger wetenschappelijk niveau Heerhugowaard.
(doodzonde dat de vestiging van ziekenhuis niet doorging)
- wees meer bewust van, ontwikkel, koester en etaleer de gouden compilatie van sterkten vestigingsplaats Obdam.
- ontdek het bruto plaatselijk product van een kleine kern.

Wijk niveau.

Meer respect voor omgevingsvariabelen.
Veilig fietsen en lopen. Fietspaden/voetpaden.
Fietssnelweg naar het centrum Obdam.
Ringsloot, watergang o.i.d., (PV)stromend water
Het vierkant.
Bij laagbouw (dakgoot 3 meter).
Energie: smartgrid, productie en distributie. Gas- en elektriciteitsnet.
Meer bomen/bosje/veldje groen o.a. door relatie wijkgroen/tuingroen.
Anticiperen met klimaatbestendige vegetatie.
Buurtbus halte
Basisschool/ kinderopvang/ thuiszorg
Trapveld (en?) met “echte” doelen. Sporthal?

Woningniveau.

Het vierkant.
Grondgebonden WP, all in concept.
Bouwbesluit+ geïsoleerd.
Extra heipalen.
Regenwateropslag.
Technische ruimte.
Mech. ventilatie; WP terugwinning warmte vent. lucht tbv. warm water.
Alle vertrekken loos bekabeld internet, telefoon, tv. enz.
Domotica voorbereiden?
Drainageplan per woning
Vooralsnog: geen groen dak.
Woning met geïntegreerde zonnepanelen (PV en WW) .

Slotwoord.

Ik grijp de kans aan om [REDACTED] zeer te bedanken voor haar ondersteuning, de geruime tijd die zij gaf en het positieve geduld dat zij met mij had.

Door een probleem met mijn fysiek werd uitstel onontkoombaar. Gedurende de samenwerking continueerde zij "Tuindersweijde" met haar reeds aanwezige inzet voor een leefbaarder Obdam. Bijzonder.

Dit is mijn bijdrage.

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]